

25.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**25 Ağustos 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

25 Ağustos 2023 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Ticaret Bakanlığına Kadro İhdas Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 152)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 23/08/2023 Tarihli ve 1230 Sayılı Kararı
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 23/08/2023 Tarihli ve 1231 Sayılı Kararı
- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 23/08/2023 Tarihli ve 1232 Sayılı Kararı

TEBLİĞLER

- Mülki İdare Amirleri Atama, Değerlendirme ve Yerdeğiştirme Yönetmeliğinin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (No: 2023/1)
- Aköde Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.’nin Faaliyet İzni Kapsamının Genişletilmesine İlişkin Karar
- Ceo Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşu A.Ş.’nin Faaliyet İzni Kapsamının Genişletilmesine İlişkin Karar
- Pratik İşlem Ödeme ve Elektronik Para A.Ş.’nin Faaliyet İzni Kapsamının Genişletilmesine İlişkin Karar

DÜZELTME: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulunun 22/08/2023 Tarihli ve 75935942-050.01.04-[01/18742] Sayılı Kararı ile İlgili

Gıdamızı alamıyoruz!

Birleşik-Kamu-İş tarafından her ay düzenli olarak açıklanan “Halkın Enflasyonu” araştırmasının Ağustos ayı sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre gıda fiyatları Ağustos’ta yüzde 8,9, yılın ilk sekiz aylık döneminde yüzde 63,3 artarken, bir yıllık dönemde ise gıda enflasyonu yüzde 102,1 olarak gerçekleşti.

Son yıllarda gıda başta olmak üzere birçok ihtiyaç malzemesinde fiyatlar artmaya devam ediyor. Birleşik Kamu-İş düzenli olarak açıkladığı “Halkın Enflasyonu” araştırmasının Ağustos ayı sonuçlarını kamuoyu ile paylaştı. Fiyatların Ankara’daki marketlerden derlendiği araştırmada 64 ürünün bulunduğu sepet esas alınırken, gıda ürünlerinin fiyat artışın devam ettiği belirtildi.

Araştırmaya göre, enflasyon artmaya devam ederken yaz ayının gelmesine rağmen gıda fiyatlarındaki artışın devam ettiği belirtilirken gıda fiyatları Temmuz’da yüzde 12,8 oranında artarken, Ağustos ayında da yüzde 8,9 oranında arttı. Yılın ilk sekiz ayında fiyat artışı yüzde 63,3’ü bulurken, gıdadaki yıllık enflasyon ise yüzde 102,1 olarak gerçekleşti. Eylül 2021’den itibaren enflasyondaki artışın devam ettiği dikkat çekilen araştırmada geçen bu sürede gıda fiyatlarının yüzde 447 oranında arttığı belirtildi.

ET VE BALIK YÜZDE 89’A YAKIN ZAMLANDI

Araştırmaya göre, ekmek, pirinç, un, bulgur fiyatları Ağustos ayında bir önceki aya göre ortalama yüzde 13,2 oranında artarken, et ve balık grubu fiyatlarında yüzde 2,5 oranında artış yaşandı. Et ve balık fiyatlarında yılbaşından bu yana yaşanan artış

yüzde 89'a yaklaştı. Ağustos ayında önceki aya göre süt ve süt ürünleri ile yumurta grubu fiyatları yüzde 13 oranında artarken, yağ fiyatlarındaki artış yüzde 14,9 olarak gerçekleşti. Meyve fiyatlarının yüzde 12 oranında arttığı Ağustos ayında sebze fiyatlarında, bir önceki aya göre ortalama yüzde 2 oranında artış yaşandı. Ağustos ayında bakliyat fiyatları yüzde 5,6 artarken, salça, zeytin, bal, çay, tuz ve benzeri gıda maddelerinden oluşan diğer işlenmiş gıda fiyatlarındaki artış eğilimi ise yüzde 11,7 olarak gerçekleşti.

SON BİR YILDA ET BALIK YÜZDE 115,8, MEYVE FİYATLARI İSE YÜZDE 132,3 ORANINDA ZAMLANDI

Sekiz aylık süreçte gıda fiyatlarında ki artışın yüzde 63,3 oranında zamlandığına dikkat çekilen araştırmada yıllık bazda bakıldığında ise bu yıl Ağustos ayından geçen yılın aynı ayına göre ekmek, un, bulgur, makarna fiyatlarında yüzde 70,1, et-balık fiyatlarında yüzde 115,8, süt ve süt ürünleri ile yumurta fiyatlarında yüzde 55,8 oranında artış oldu. Bir yıl öncesine göre yağ fiyatları yüzde 59,3 oranında arttı. Meyve fiyatları yüzde 132,3, sebze fiyatları ise yüzde 239,6 oranında artış gösterdi. Bakliyat fiyatları son bir yılda yüzde 37,2, diğer gıda fiyatları ise yüzde 71,3 oranında zamlandı. Böylece yıllık bazda yaşanan artışlar ise yüzde 102,1 olarak gerçekleşti.

Yangın kontrol altında

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Çanakkale'deki orman yangınının kontrol altına alındığını açıkladı. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Çanakkale Orman Yangın Yönetim Merkezi'nde yaptığı açıklamada, Çanakkale merkez Damyeri mevkinde 22 Ağustos'ta başlayan yangına karadan ve havadan müdahale edildiğini söyledi.

Çok etkin ve yoğun bir müdahale yapıldığını ifade eden Yumaklı, "Orman teşkilatı ve AFAD'ın koordinasyonunda diğer tüm kurumlarımızın, STK'ların, gönüllülerimizin, Çanakkalelilerin, özellikle de bizden dualarını esirgemeyen milletimizin duası, gayreti ve emeğiyle 48 saat dolmadan kontrol altına alındı. Bir kez daha Çanakkale ruhunu buradan bütün Türkiye'ye gösteren tüm taraflara can-ı gönülden teşekkür ediyorum" dedi.

"4 BİN 80 HEKTAR ALAN YANGINDAN ETKİLENDİ"

Yumaklı, 7 kişinin tedbiren müşahede altında olduğunu anımsatarak, şöyle devam etti: "Bu vatandaşlarımızın kronik rahatsızlıkları vardı. Bir gönüllümüzde hayati tehlike olmayan yaralanma söz konusuydu. Onun dışında herhangi bir hayati tehlike veya sorun oluşturacak durumları yok. Elbette can kaybımızın olmaması bizi son derece mutlu etti ancak etkilenen alanda yaşayan ekosistemdeki canlılar için içimiz yandı

açıkçası. Çünkü bu ekosistemde yaşayan bizim dünyayı birlikte paylaştığımız canlıların da bu yangından yoğun bir şekilde etkilenmesi söz konusu maalesef.

Önceki gün akşam itibarıyla bizi çok yorduğunu söylediğim bir bölüm de dâhil olmak üzere tamamen kontrol altına alınan kısımdan sonra arkadaşlarımız yangından etkilenen alanla alâkalı bir çalışma yaptılar. Özellikle yangından etkilenen kısmın altını çiziyorum. Çünkü bu tamamen hasar demek değil. Yaklaşık 2 bin 650 hektarlık ormanlık alan, 1430 hektarlık da tarım alanı ve diğer alanlar olmak üzere yaklaşık 4 bin 80 hektarın etkilenmesi söz konusu. Arkadaşların yapacağı incelemelerden sonra bu etkinin ne kadarının hasara dönüştüğünü tespit edecekler. Şu an için etkilenen alanın toplam büyüklüğü bu kadar."

"3'Ü KULLANILMAYAN 7 EV İLE 29 AHIR, AĞIL VE BENZERİ YAPI HASAR GÖRDÜ"

Yangında 7 evin hasar gördüğünü dile getiren Yumaklı, "Bunlardan 3'ü kullanılmayan evlerdi. 29 adet ahır, ağıl ve benzeri yapı hasar aldı. Bazı sebze ve meyve bahçeleri yine hem bizim bakanlığımızın ilgi alanındaki ve sorumluluk alanındaki hem de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın alanındaki konular için ilgili bakanlık yetkilisi arkadaşlar sahada çalışmalarını sürdürüyorlar" diye konuştu. Bakan Yumaklı, 10 uçak ve 38 helikopterle yangına müdahale edildiğini ifade ederek, desteklerinden dolayı İçişleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı yetkililerine teşekkür etti.

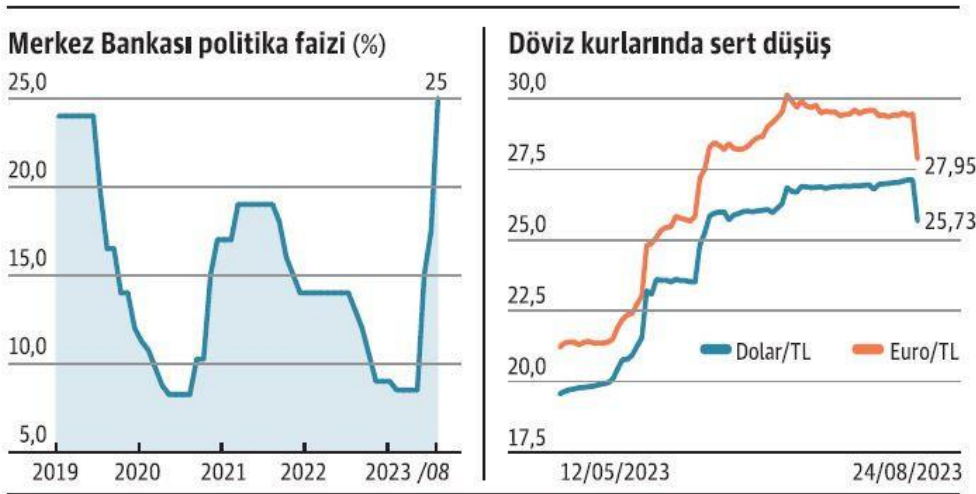
Merkez Bankası PPK'dan 3 yeni üyeye şok faiz artırım

Hafize Gayerkan başkanlığında toplanan ve yeni isimlerden oluşan Para Politikası Kurulu yüzde 17,5 olan politika faizini, beklentilerin çok üzerinde bir hamleyle yüzde 25'e çıkardı.

Üç yeni üyeye toplanan Merkez Bankası Para Politikası Kurulu şok bir faiz artışına imza attı ve 750 baz puan artışla politika faizini yüzde 17,5'ten yüzde 25'e yükseltti. Uzmanlar artışın hafta sonu alınan TL mevduatı güçlendirme hamlesini desteklediğini vurgularken dolar/TL'de dün gün içinde yüzde 7'yi aşan düşüş gözlemlendi, bankacılık endeksi yükseldi, sanayi, ulaştırma ve ticaret endeksi sert düştü.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu yeni üç üyesiyle ilk toplantısında 250 baz puan olan beklentileri alt üst ederek politika faizini tam 750 baz puan arttırdı ve yüzde 17,5'ten yüzde 25'e çıkardı. En son bu büyüklükte bir faiz artışı Haziran 2018'de Murat Çetinkaya'nın başkanlığı döneminde 850 baz puan olarak yapılmıştı.

Dolar/TL 2 liraya yakın düştü

PPK'da hafta sonu mevduat ve kredi faizlerini yükseltmeyi öngören kur korumalı mevduattan çıkış hedefli eyen adımların ardından bu denli güçlü bir faiz artışı gelmesi sonrası piyasanın tepkisi çok olumlu oldu. Dolar/TL karar öncesi 27.23 seviyelerinde iken kararla birlikte 25.27'e kadar geriledi, yüzde 7'ye varan günlük düşüş yaşandı. Euro/TL ise 29.56 seviyesinden 27.37'ye kadar indi, yani neredeyse 2 liradan fazla geriledi. Döviz kurları haziran sonu seviyelerine geri döndü. Borsa İstanbul'da bankacılık endeksi yüzde 2,7 yükselişle kararı beklerken karar sonrası yüzde 9,6 getiriyle tavana dayandı. Sanayi ve ulaştırma endeksleri ise sert satış yedi. Türkiye'nin 5 iflas risk primi CDS'leri faiz artırımının ardından 29 baz puan düşüşle 382 baz puana geriledi.

Faiz artışlarının devamı gelebilir

Uzmanlar PPK'nın sürpriz artırım miktarını enflasyon beklentileri ile alınan makroihtiyati kararları destekleyici olması nedeniyle oldukça olumlu bulurken bundan sonrası için de kararlı olacağının sinyalini verdiğini vurguladı. Merkez Bankası PPK kararıyla bankaların hem kredi hem de mevduat faizlerinde politika faiziyle daha uyumlu hareket edebileceğine işaret eden uzmanlar kredi kanallarının da açılmasının sağlanabileceğine dikkat çekti. Faiz artışlarının devamını öngören uzmanlar bu denli şok artırımlar beklenmese de verilen mesajın enflasyonu ön plana alan ve enflasyonla mücadelede kararlı bir Merkez Bankası olduğunu vurguladı.

Piyasanın kafası karıştı

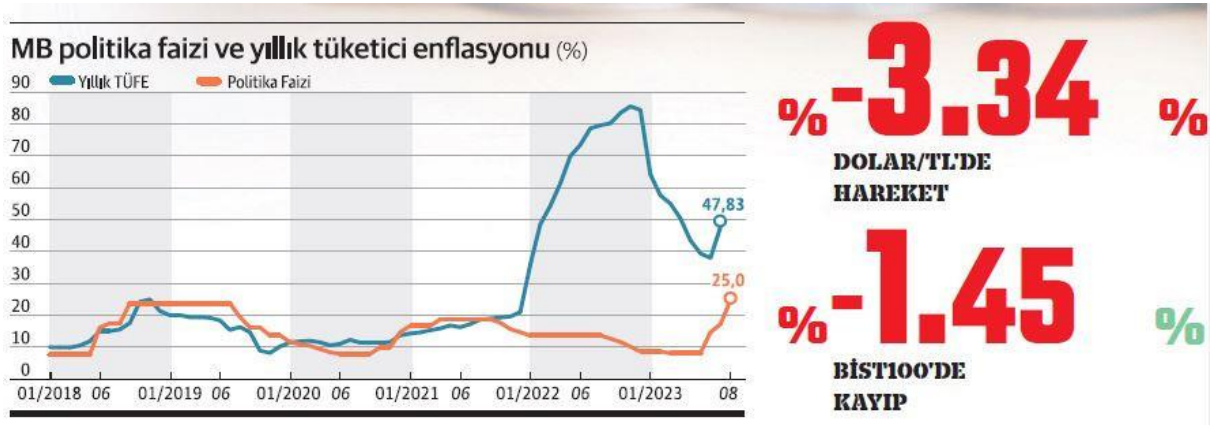
Merkez Bankası ağustos ayı Para Politikası Kurulu toplantısı için beklentiler oldukça karıştı. Hafta sonu öncesinde anketler 250 baz puan artırım beklerken hafta sonu gelen kur korumalı mevduattan TL mevduata dönüşüm hedefi sonrasında ise PPK'da daha düşük bir faiz artışı yaşanabileceği fikri öne çıkmıştı. Öte yandan PPK'ya yeni atanan Cevdet Akçay, Hatice Karahan ve Yaşar Fatih Karahan'dan da beklenti yüksekti. Üç yeni üyesiyle toplanan PPK son yılların en güçlü faiz artışına imza attı. 750 baz puanlık faiz artışı ile birlikte yeni Merkez Bankası yönetiminin üç toplantıda yaptığı artış 1650 baz puana geldi.

Yüzde 62 seviyesine yakın seyredebilir

PPK metninde kurulun parasal sıkılaştırma sürecinin devamına karar verdiği belirtildi, ikinci paragrafı ise değiştirildi. Göstergelerin enflasyonun ana eğiliminde yükselişin sürdüğüne işaret ettiği kaydedilen metinde "Bu gelişmede yurt içi talepteki güçlü seyir, ücret ve kur kaynaklı maliyet yönlü baskılar, hizmet enflasyonundaki katılık ve vergi düzenlemeleri belirleyici olmaktadır. Bu unsurlara ek olarak, akaryakıt fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle enflasyon beklentilerinde ve fiyatlama davranışlarında öngörülenin üzerindeki bozulma, enflasyonun yılsonunda Enflasyon Raporu'ndaki tahmin aralığının üst sınırına yakın seyredeceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarının etkisiyle, dezenflasyonun 2024'te raporla uyumlu şekilde tesis edileceğini öngörmektedir" denildi. Yüzde 58 yılsonu tahmini olan raporda üst sınır ise yüzde 62 seviyelerinde bulunuyor.

TL mevduatın artış hedefi PPK metninde

PPK metninde yüzde 5 hedefi ve parasal sıkılaştırmanın gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirileceği ifadesi korundu. Hafta sonu alınan kararlar da PPK metninde kendine yer buldu. Metinde sadeleşme sürecinin kademeli devam edeceği belirtilerek "Türk lirası mevduat payının artırılmasına yönelik düzenlemeler parasal aktarım mekanizmasını güçlendirecektir. Kurul, faiz artırımının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleyecek seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararları almaya devam edecektir" denildi. Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek ise faiz kararının ardından sosyal medya hesabından "Kararlıyız. Fiyat istikrarı en büyük önceliğimiz" dedi.

MERKEZ BANKASI PPK KARARINI UZMANLAR NASIL YORUMLADI GELECEK TOPLANTILARDA SÜRMESİ ÖNEMLİ

* **Ekonomist Fatih Özatay:** Merkez Bankası'nın kararına birkaç açıdan bakmak gerekiyor. İlki beklentilerin üzerinde bir faiz artırımı olduğu için para politikası açısından olumlu. Çünkü piyasada kırmızı ışık olarak yüzde 25 faiz üst sınırı olduğu konuşuluyordu. Bu oranı bir toplantıda geldik. O zaman bir sonraki ve ondan sonraki PPK önemli hale geldi. Merkez Bankası yüzde 25'te duracak mı yoksa politika faizi yüzde 30'a gelecek mi? Eğer yüzde 30'a gelirse gelecek toplantıda piyasada kırmızı ışık sarıya döndü yeşile doğru gidilecek belki ileride algısı oluşabilir. Ve bu çok daha olumlu olur. Bu çerçeveden bakıldığında karar olumlu. İkinci olarak tersten bir şey söyleyeceğim. Merkez Bankası PPK metninde enflasyon raporunda yılsonu yüzde 58 olan enflasyon tahmininin daha yüksek çıkabileceğini belirtti bu yüzde 60-62 seviyeleri olacak. Piyasaları şaşırtan, olumlu havaya sokan faiz ise yüzde 25. Yüzde 25 nerede yüzde 60 nerede? Bu ikinci nokta ve bu olumsuz kısmı. Üçüncü kısım ise olumsuzun nasıl azaltabiliriz. Gelecek PPK'da politika faizi yüzde 30'a, bir sonrakinde de yüzde 32,5-35'e çıkabilirse 2024 yılsonu enflasyon tahminiyle uyumlu hale gelmiş olur ve o zaman herkes rahatlar. Yoksa şu haliyle yüzde 25 politika faizi yetersiz.

TEDBİRLERİN ETKİSİNİ GÜÇLENDİRME ADIMI

*** TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Atılım Murat:** Geçen hafta sonu açıklanan makroihtiyati tedbirlerin etkisini güçlendirmek için Merkez Bankası böylesi yüksek bir faiz artırımına gitmiş olabilir. Piyasa beklentisinin çok üzerinde geldi ancak bundan sonra 750 baz puanlık faiz artırımlarının devam edeceğini düşünmüyorum. Yüklü, önden yüklemeli bir faiz artışı yapıldı devam eden Merkez Bankası etkilerini görmeyi bekleyebilir ve bundan sonraki aylarda bu kadar yüklü faiz artırımları gelmeyebilir. Merkez Bankası piyasaya bir nevi şok etkisi yaratmak amacıyla bu denli yüklü artış yaptı. Ve piyasaya net bir mesaj verdi. Bu kararda üç yeni üyenin etkisi olmuş olabilir diğer toplantıdan hemen sonra açıklanmıştı enflasyon raporundan piyasaların yeni yönetime başkan yardımcılarına başkana güvenmeleri için bu şekilde mesaj verilmek istenmiş olabilir.

BUNDAN SONRAKİ ARTIŞLAR SINIRLI KALACAK

*** Ekonomist İnanç Sözer:** TCMB yeni yönetimiyle beraber sürpriz etkisini kullanarak politika faizini yüzde 17,5'ten yüzde 25'e yükselterek kredibilitiyi güçlendirmeyi tercih ederken, faiz artırımlarının süreceği yönündeki sözle yönlendirme ile de risk primlerindeki iyileşmeyi destekledi. Kararın muhtemelen hafta sonundaki gelişmelerin arzu edilen etkiyi yapmayabileceğine dair endişelerin çok etkili olduğunu düşünüyorum. Yıllar sonra bir tahminimin tutmamış olmasından memleketini seven bir ekonomist olarak mutluyum, bu sürpriz karara rağmen TL'deki değer kayıpları sürebilir ancak esas katkısı uç risklerin azalmasını sağlayacak iç talebin durmasına imkan tanıyan mevduat ve kredi faizlerindeki yükseliş olacaktır. Bunun ne süreyle mümkün olabileceği ve TCMB'nin önümüzdeki ay nasıl bir faiz artırımını yapmayı tercih edeceği ise kısa vadedeki kritik belirsizlikler... TCMB'nin bundan sonraki faiz artırımlarının daha sınırlı kalacağını öngörüyor ve bu sayede olası riskleri makroihtiyati politikaları daha sıkılaştırarak mümkün olduğunca yönetilebileceğini düşünüyorum.

SÖYLEMDE KALMADI AKSİYONA DA DÖKÜLÜYOR

*** Orca Marco Finansal Danışmanlık Kurucusu ve Stratejist Evren**

Kırıkoğlu: PPK metninde çok doğrudan gözlemlenebilir ve son derece net olan noktalar dışında hiçbir gereksiz ve muğlak cümle değişikliği, temenni, varsayım, ve söylem kullanılmaması itibarıyla, "orthodoks" olarak nitelenen politika yaklaşımının olması gerektiği gibi söylemde kalmayarak aksiyona da dökülmeye başladığını yorumluyoruz. Sadece bu net iletişim bile, reel ve finansal piyasa katılımcıları ve yatırımcı algısı açısından olumlu. Ayrıca faiz kararını takip eden cümlede özel olarak "Türk lirası mevduat payının artırılmasına yönelik düzenlemeler parasal aktarım mekanizmasını güçlendirecektir" diye belirtilmesi: "Düz TL mevduat faizlerinin ve mevduat cazibesinin daha da artırılacağı, kredi faizlerinin normalde olması gerektiği gibi mevduat faizlerinin üzerine çıkacağı" anlamına geliyor. Dolayısıyla artışını, kredi/ mevduat piyasasını normalleştirebilmek için atılması gereken bir ön hazırlık adımı olarak okumak lazım. Faizler normalleşse bile miktar tarafında henüz gevşemeye

hazır olunmadığının anlaşılması gerekiyor. Bunun için önce enflasyon görünümünün ve beklentilerinin sürdürülebilir biçimde iyileşmeye başlaması lazım. O zamana kadar, yalnızca yatırım ve ihracat odaklı olarak hedefli kredi büyüme politikası devam edecektir.

OLMASI GEREKEN DE BUYDU

*** Gedik Yatırım Baş Ekonomisti Serkan Gönençler:** TCMB geçen aydan farklı olarak, fiyatlama davranışlarında öngörülenin üzerindeki bozulmaya ve enflasyonun yılsonunda Enflasyon Raporu'ndaki tahmin aralığının üst sınırına yakın seyredeceğine dikkat çekiyor. Beklentinin üzerindeki faiz artışının arkasındaki gerekçeler olarak bu iki unsuru öne çıkarabiliriz. Bununla beraber, hafta sonu açıklanan düzenlemelerin de işaret ettiği üzere, mevduat faizlerinin artmasını amaçlayan TCMB'nin, bunun aktarım mekanizmasının doğru çalışması yoluyla, politika faizi üzerinden olmasını tercih ettiğini anlıyoruz, ki faiz kararındaki temel motivasyonun bu olduğunu düşünüyoruz. Mevduat faizlerinin artması hedefleniyorsa, olması gereken de buydu. TCMB bu görüşümüzü destekler nitelikte, Türk lirası mevduat payının artırılmasına yönelik düzenlemeler parasal aktarım mekanizmasını güçlendireceğini ifade ediyor. TCMB'nin bu adımının ardından, TL mevduat faizlerinin de önümüzdeki günlerde %40 ve hatta üzeri seviyelere doğru yükseldiğini görebiliriz. Bir diğer not olarak, politika faizinin üst sınır olduğu varsayılan %25 seviyesine yükseltilmesine karşın, parasal sıkılaştırmanın gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirileceği ifadesinin metinde tutulması, faiz artışlarının devam edebileceğine işaret ediyor. Bu beklenti de önümüzdeki günlerde TL'nin seyri açısından destekleyici olacaktır.

Şimşek'ten 'kararlılık' mesajı

Bakan Şimşek, Merkez Bankası'nın şahin faiz artışının ardından yaptığı paylaşımda 'kararlılık' mesajı verdi.

Merkez Bankası, politika faizinde 250 baz puan artış beklentisine karşın 750 baz puan artışa gitti.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) şahin faiz kararı sonrası, sosyal medya hesabından değerlendirmede bulundu.

Bakan Şimşek, "Kararlıyız! Fiyat istikrarı en büyük önceliğimiz..." paylaşımı yaptı.

Mehmet Simsek
@memetsimsek · [Takip et](#)

X

Kararlıyız!

Fiyat istikrarı en büyük önceliğimiz...

ÖS 2:31 · 24 Ağu 2023

 68,9 B **Yanıtla** **Paylaş**

[6,5 B yanıtı oku](#)

Türkiye, ilk yarıda 4,8 milyar dolar uluslararası yatırım aldı

Uluslararası Yatırımcılar Derneği Türkiye, ilk yarıda 4,8 milyar dolar uluslararası yatırım aldı. Başkan Engin Aksoy, Türkiye'ye bu yılın ilk 6 ayında 4,8 milyar dolar düzeyinde uluslararası doğrudan yatırım girişi olduğunu belirtti.

Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED) Başkanı Engin Aksoy, yaptığı açıklamada, Türkiye'nin küresel uluslararası doğrudan yatırım akımlarından yüzde 1,5 pay alma hedefi bulunduğunu ifade ederek, mevcut rakamların Türkiye'nin potansiyelini tam olarak yansıtmadığını söyledi.

Türkiye'ye bu yılın ilk 6 ayında 4,8 milyar dolar düzeyinde uluslararası doğrudan yatırım girişi gerçekleştiğini bildiren Aksoy, "Bu yatırımların 2,5 milyar doları birleşme, satın alma veya sıfırdan gibi yatırım sermayesi girişleri. YASED üst yöneticilerine yönelik gerçekleştirdiğimiz PULSE anketimizin haziran dönemi sonuçlarına dayanarak önümüzdeki 6 ayda makroekonomik istikrar ve düzenleyici çerçevede yaşanabilecek iyileşmelerin en az 7,1 milyar dolarlık ek bir yatırım sermayesi girişini tetikleyebileceğini tahmin ediyoruz." diye konuştu.

2002 yılından bu yana Türkiye'ye gelen tüm yatırımlar içerisinde Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin yüzde 59 pay ile ilk sırada yer aldığını aktaran Aksoy, şunları kaydetti:

"Bu yılın ilk 6 ayında da aslında bu genel eğilimin korunduğunu görüyoruz. AB ülkeleri, yüzde 56 pay ile Türkiye'ye gelen sermaye girişlerinde birinci kaynak bölge olmaya devam etti. Ülkeler düzeyinde bakıldığında, Hollanda'nın

toplam yatırım sermayesi girişlerinin yüzde 23'ünü oluşturduğunu, Hollanda'yı, yüzde 15 ile Rusya, yüzde 13 ile BAE, yüzde 7 ile Almanya ve yüzde 7 ile İrlanda'nın izlediğini görüyoruz. Toptan ve perakende ticaret, elektrik üretimi 2023'ün ilk 6 ayındaki yatırım sermayesi girişlerinde öne çıkan sektörler oldu. Bu sektörlerle ek olarak, geçen sene de öne çıkan alanlardan biri olan bilgi ve iletişimde yatırım girişlerinin devam ettiğini görüyoruz."

Uluslararası firmaların yatırım yapacakları ülkeyi seçerken pazar büyüklüğü, iş ortamının sofistikasyonu, insan kaynağı, maliyetler, altyapı ve lojistik, vergi ve teşvikler, düzenleyici çerçeve, yatırım yeri uygunluğu, ekonomik ve politik risk göstergelerindeki performansı göz önünde bulundurduğunu ifade eden Aksoy, "2018'den beri düzenli olarak yenilediğimiz Türkiye'nin Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Açısından Rekabetçilik Analizi çalışmamızda, Türkiye ile birlikte yatırım kararlarında kısa listeye alınan ülkelerin performanslarını, bu kategorilerin her biri özelinde yakından takip ediyoruz." dedi.

"Türkiye, Polonya ve Macaristan gibi ülkelere kıyasla maliyetlerin daha düşük olduğu bir ülke"

YASED Başkanı Aksoy, Türkiye'nin; içerisinde bulunduğu bölgede nüfusu ve Gümrük Birliği'nin de katkısıyla yoğun ticaret ilişkileri içerisinde olduğu AB pazarına yakınlığı ile önemli bir yatırım destinasyonu olduğunu vurguladı.

Türkiye'nin, rekabet içerisinde olduğu Polonya ve Macaristan gibi ülkelere kıyasla maliyetlerin daha düşük bir ülke olduğunu belirten Aksoy, "Genel olarak vergi ve teşvikler, kıyaslanan ülkelere göre Türkiye'de halen bir cazibe unsuru. Her ne kadar potansiyelinin tamamını kullanamasa da Türkiye'nin avantajlı olduğu diğer alanlar ise insan kaynağı ve altyapı." dedi.

Bununla birlikte risk göstergeleri ve düzenleyici çerçeve açısından Türkiye'de halen iyileşme alanlarının mevcut olduğunu, bunun için başta Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu'na (YOİKK) önem verdiklerini belirten Aksoy, aktif katkı sağladıkları istişare platformlarında, öncelikli gündem konularını kamu otoriteleriyle birlikte takip ettiklerini, yakın zamanda açıklanması beklenen Orta Vadeli Program'da da YASED için önemli olan gündem konularının takibini yapacaklarını söyledi.

"Yatırım Ortamı Mevzuat Paketi'nde bu konuları neticelendirme imkanı bulabilirsek önemli mesafe katedeceğimizi düşünüyorum"

Engin Aksoy, YASED olarak Türkiye'nin uluslararası doğrudan yatırımlar açısından rekabetçiliğinin artırılmasında en önemli rol oynayan iki temel unsurun, hukukun üstünlüğü ilkesine dayalı öngörülebilir bir düzenleyici çerçevenin temini ve ülkeyi yüksek gelirli ülkeler grubuna taşıma vizyonuna sahip makroekonomik istikrarın sağlanması olduğunu düşündüklerini ifade etti.

Bu ön koşullara ilave olarak da küresel rekabet ortamının güncel dinamikleri olan ve rekabetçiliğın kaldıracağı olarak nitelendirdikleri konular bulunduğunu aktaran Aksoy, şunları kaydetti:

"Bunlar; küresel tedarik zincirlerine entegrasyonun artırılması, dijital dönüşümün gerçekleştirilmesi, sürdürülebilir kalkınmanın benimsenmesi ve insan sermayesinin geliştirilmesi. Bu alanlarda Türkiye'nin ve firmalarının küresel düzeyde değışen rekabet yarışında öncü olmalarına destek olacak çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Bu çerçevede bu dönemdeki en önemli gelişmelerden birisi Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz başkanlığında, 15 Ağustos'ta, yatırımlarla doğrudan ilgili bakanlarımız ve başkanlarımızın da katıldığı toplantıda, YOİKK'in yeni dönem eylem planına yönelik YASED'in önerilerini ayrıntılı bir şekilde sunma imkanım oldu. Başta kişisel verilerle ilgili mevzuatın geliştirilmesi, emisyon ticaret sisteminin kurulması ve özellikle dijital dönüşümü hızlandırmak amacıyla siber güvenlik, 5G, fiber internet, veri merkezleri gibi alanlarda yatırımların önünü açacak düzenlemelerin yapılmasına dair birçok konuda YOİKK üyelerinin sergilediğı olumlu yaklaşımlar bizleri memnun etti.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın da özellikle belirttiğı, ekim ayında meclis gündemine sunulması planlanan Yatırım Ortamı Mevzuat Paketi içinde bu konuları neticelendirme imkanı bulabilirsek ülkemizin uluslararası doğrudan yatırım rekabetçiliğini artırma konusunda önemli bir mesafe katedeceğimizi düşünüyorum. Türkiye'nin şirketleri olan YASED üyelerinin ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına yüksek katma değerli yatırımları ile hizmet etmeye devam edeceğini ve yatırım ortamına yönelik her iyileşmenin mevcut ve yeni yatırımlarda net artış olarak döneceğini de ayrıca ifade etmek isterim."

KKM artış hızında yavaşlama sürüyor

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları, 3,36 trilyon TL'den 3,40 trilyon TL'ye çıkarken; artış hızında yavaşlama sürüyor.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK), haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 3 trilyon 358 milyar TL'den 3 trilyon 404,5 milyar TL'ye çıktı.

Aynı haftada krediler 10 trilyon 372 milyar TL'den 10 trilyon 366 milyar TL'ye gerilerken, mevduat 12 trilyon 849 milyar TL'den trilyon 987,3 milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 422 milyar TL'den 1 trilyon 418,9 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 871,9 milyar TL'den 865,1 milyar TL'ye indi.

Takipteki alacaklar 172 milyar TL'den 172,2 milyar TL'ye yükseldi.

Veriler 18 Ağustos ile biten haftayı kapsıyor.

Merkez nihayet enflasyonu ciddiye alıyor

Şeref OĞUZ

25 Ağustos 2023 Cuma

Para Politikası Kurulu'nun yeni üyelerinin katılımıyla aldığı faiz kararı, tam bir sürpriz oldu. İzin verilecek kadar faiz arttırabilir tahminleri ışığında beklenen %1,5-2,5 iken politika faizi bir anda %25'e çıkıverdi. Bu, enflasyonla mücadelede olağanüstü gayretin işareti ve TCMB, kuruluş yasasını hatırlamış gibi...

Daha önceki faiz kararları; "Cumhurbaşkanı'nın telkinleri doğrultusunda", heterodoks çağında iniş yönünde, ortodoks çağında ise gıdım artış düzeyinde idi. Şimdi görüyoruz ki politika metnindeki üfürükten cümleler gitmiş, yerini "rasyonel" ifadeler almış. Yeni yönetim, ancak şimdi işbaşı yapmış.

NAS TATİLE ÇIKTI RASYONEL İŞBAŞI YAPTI

Aslında Merkez'in faiz kararı, yeni ekonomi yönetiminin "samimiyet testi" niteliğindeydi. Gürlediği kadar yağacak mı diye merak ediyorduk. Faiz sebep enflasyon sonuç paradoksundan çıkamayan yöneticilerin elinde ekonominin geldiği nokta, ister istemez rasyoneli (akılcılık) zorunlu kılmış oldu.

Ben bu adımı, kontrolden çıkmış enflasyonu dizginleme gayreti olarak görüyorum. Faizi nas diye alıp, tek haneye düşürmekle faiz kavramının yok edilemeyeceğini biliyorduk. Nitekim KKM'nin 3,4 trilyon liraya ulaşması, ortalıkta yığınca faiz ve benzeri yükümlülüklerin dolaşması, düşük faiz maliyetleriydi.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Merkez'in bu kararı CB'den döner mi?

Sanmıyorum. En azından seçime dek CB, faizi arttıranlara ses çıkarmayacak. Pratik sonuçlarını seçim vaatlerine çevirmeye ihtiyacı var. Fakat enflasyonla mücadele tek başına faizle olacak gibi değil. OVP'nin de bu faiz artırım sürecine uygun düzenlenmesi şart. Tahminim, eğer enflasyonda aşağı doğru bir eğilim başlarsa

Şimşek&Erkan ikilisi ve ekipleri, görevlerini sürdürebilir. Ancak seçime yaklaşan günlerde şayet seçmene başarı diye sunulacak düşük enflasyon rakamı gerçekleşmezse; “Naci Ağbal sendromu” devreye girecek ve adları, bir gece yarısı Resmi Gazete’de yer alacak.

Bu faiz, enflasyonu indirir mi?

Hayır, ama havını alır. Yani dış piyasalara “ortodoksta ısrarlılık” mesajı verir, negatif reel faizin düşürüleceği umudunu canlandırır, Merkez’in itibarına katkı yapar. Enflasyonu düşürmenin, Merkez’in raporundaki ifadesiyle dezenflasyonun başarılması için ekonominin tüm kurumlarının eşanlı, tutarlılık içinde çalışması gerek. Yeni ekibe hala heterodoks çelmeleri takan saray ekonomistlerinin dezenformasyonu ve tezviratına CB kulak tıkamalı, onlara siyasi destek vermeli.

not

KKM’DEN ÇIKIŞ REHBERİ

Enflasyon geçmiş gösterir, faiz de geleceği... Geleceğin faizi de geçmişin performansı ile şekillenir.

Yanlış, yanlışla düzeltilemez. Uzayan çözüm, çözüm olmaz, dert olur.

Döviz geldiği yeri, Dolar gördüğü yeri unutmaz. Yüzde 140 getirisi olana yüzde 40 önerme. Bir binayı yapamazsan yıkıp viran eyleme. İnsan yağmurdan kaçarken doluya tutulmak istemez. Önerin gerçekçi değilse önerme... Mudiye enayi yerine koyma.

En ummadığın keşfeder esrâr-ı derûnun, Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın? KKM’den çıkış, arka kapılardan, yan yollardan değil, girdiği faiz kapısından olmalı. Kurdan korunmaya ihtiyaç duymadığımızda KKM de yok olacaktır ve zaman alacaktır.

Kur şokunun Hazine'ye maliyeti ağır oldu

Naki BAKIR

25 Ağustos 2023 Cuma

Dövizde, haziran-temmuz dönemindeki sıçrama, üçte ikisi dövizde dayalı merkezi yönetim borç stokunu, kur farkı kaynaklı olarak iki ayda 993 milyar lira büyüttü.	Ocak-temmuz döneminde 1,8 trilyon lira artışla 5,8 trilyon liraya ulaşan merkezi yönetim borç stokunun 3,9 trilyon lirası, döviz cinsinden.	İlk yedi ayda TL cinsi iç borç 525 milyar lira artarken, dövizde dayalı toplam borç 1,3 trilyon lira arttı, bunun da 1,2 trilyonu kur artışından kaynaklandı.
---	--	--

Merkezi yönetimin borçlarında TL-döviz dengesi on yılda tersine döndü. 2013'te üçte biri oluşturan döviz cinsi borçlar, artık üçte ikiden de büyük bir paya sahip.

Bu yıl haziran ve temmuz aylarında dövizde yaşanan rekor artışlar, Hazine borcunun üçte ikisini oluşturan dövizde dayalı borçlarda oluşan kur farkları nedeniyle kamuya ağır bir yük yükledi. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı son verilere göre merkezi yönetim borç stoku, yılın ilk yedi ayında yüzde 37,7 oranında net 1 trilyon 788,8 milyar lira büyüyerek 5 trilyon 823 milyar liraya ulaştı.

Merkezi Yönetim Borç Stoku ve kur farkı etkisi (Milyar TL)						
	Merkezi Yönetim Borcu			Aylık Borç Artışı	Aylık Ort. Kur (\$/TL)	Aylık Kur Farkı
	Dövizli*	TL**	Toplam			
Ara.22	2.642,1	1.392,1	4.034,2	-	18,6	-
Oca.23	2.732,7	1.448,4	4.181,1	146,9	18,8	17,1
Şub.23	2.707,2	1.505,1	4.212,3	31,2	18,8	9,2
Mar.23	2.803,6	1.688,5	4.492,1	279,8	19,0	22,3
Nis.23	2.854,7	1.736,7	4.591,4	99,3	19,3	49,3
May.23	2.961,8	1.774,2	4.736,0	144,6	19,7	59,2
Haz.23	3.772,0	1.846,2	5.618,2	882,2	23,1	566,5
Tem.23	3.905,6	1.917,4	5.823,0	204,8	26,4	426,8

*Dış borçlar ile dövizde dayalı iç borç

**TL cinsi iç borç.

Hazine'nin geri ödemekle yükümlü olduğu söz konusu stokun Türk parası değeri ile 3 trilyon 179,9 milyar liralık bölümünü, yurt dışı krediler ve uluslararası piyasalarda ihraç edilmiş tahviller kaynaklı dış borçlar oluşturdu. Yurt içi piyasalarda gerçekleştirilen iç borç temmuz sonu itibarıyla 2 trilyon 643,1 milyar lira olurken, bunun da 725,6 milyar liralık bölümü döviz cinsinden. Böylece Hazine'nin döviz cinsi iç ve dış toplam borcu 3 trilyon 905,6 milyar liraya, bunun toplam stoktaki payı da yüzde 67,1'e ulaştı.

Merkezi yönetim borç stoku (Milyar TL)							
	İç borç			Dış Borç	Toplam Dövizli Borç	Toplam M.Y Borç Stoku.	Borçta Dolarizasyon (%)
	TL	Döviz	Toplam				
Aralık 2013	403,0	0,0	403,0	183,2	183,2	586,2	31,3
Aralık 2022	1.392,1	513,2	1.905,3	2.128,9	2.642,1	4.034,2	65,5
Ocak 2023	1.448,4	530,6	1.979,0	2.202,1	2.732,7	4.181,1	65,4
Şubat 2023	1.505,1	516,0	2.021,1	2.191,2	2.707,2	4.212,3	64,3
Mart 2023	1.688,5	544,9	2.233,4	2.258,7	2.803,6	4.492,1	62,4
Nisan 2023	1.736,7	556,2	2.292,9	2.298,5	2.854,7	4.591,4	62,2
Mayıs 2023	1.774,2	574,0	2.348,2	2.387,8	2.961,8	4.736,0	62,5

İki ayda 1 trilyona yakın kur farkı

Merkezi Yönetim Borç Stokunda, ocak-temmuz döneminde kaydedilen artışın 525,3 milyar liralık bir bölümü TL cinsi iç borçlardan kaynaklandı.

Döviz cinsi iç ve dış borçlardaki yedi aylık artış ise 1 trilyon 263,5 milyar liraya ulaştı ve bunun da 1 trilyon 150,4 milyar liralık bölümü kur farkından kaynaklandı. Aralık 2022'de 18,64 TL olan ortalama dolar kuru, bu yılın temmuz ayında 26,4 liraya ulaşarak yüzde 41,8'lik bir artış kaydetti. Bu artışın büyük bölümü ise haziran-temmuz dönemi olmak üzere iki ayda yaşandı.

Haziranda ortalamada yüzde 17,2 artan kurlar, dövizde dayalı borçlar üzerinden toplam stoka aylık 566,5 milyar lira, temmuz da yaşanan yüzde 14,6'lık kur artışı da 426,8 milyar lira kur farkı yükledi. Böylece Hazine borcunda sadece iki ayda toplam 993,2 milyar liralık bir kur farkı artışı meydana geldi. Başka deyişle yedi aylık dönemdeki 1,2 trilyon liralık kur farkı yükünün 1 trilyona yakını bu iki ayda oluştu.

TL-döviz dengesi tersine döndü

On yıl önce tüm borçlarının üçte biri döviz cinsinden olan merkezi yönetimin toplam borç stokunda TL-döviz dengesi gelinen aşamada tam tersine döndü. Toplam stokta

dövizle dayalı borçlar, 2013'te sadece dış borç olmak üzere yüzde 31,3'ünü oluşturuyor, Hazine'nin bu tarihte dövizli iç borcu bulunmuyordu.

Bu durum 2016'ya kadar devam etti ancak Hazine, 2017'den itibaren küçük miktarlarda olmak üzere yeniden dövizle dayalı iç borçlanma yoluna başvurdu. İzleyen dönemde borçta dövizin payı sürekli artan bir seyir izledi. Dövizli borçların 2019'da yüzde 50'ye varan toplam stoktaki payı, pandeminin damgasını vurduğu 2021'de yüzde 66'ya kadar çıktı.

2022 yılında da bu düzeyi büyük oranda koruyan söz konusu oran, bu yılın ilk yedi ayında kısmen azalarak nisan sonunda yüzde 62,2'ye, mayısta da yüzde 62,5'e inerken, haziran ve temmuz aylarında ise yüzde 67,1'le tarihindeki en yüksek düzeylerde gerçekleşti. Hazine borcundaki yüksek dolarizasyon oranı, kur istikrarının bozulduğu, yeni kur şokları riskinin olduğu konjonktürde, kamu mali istikrarı açısından tehdit oluşturuyor.

Abdulkadir Selvi

Putin'in Prigojin operasyonu

1- Putin'i anlamak için St. Petersburg Belediye Başkan Yardımcısı olduğu dönemi ve Yeltsin'in özel kalem müdürlüğünü yaptığı dönemi özel olarak incelemek gerekiyor. Putin, Oligark sisteminin temelini o dönemlerde attı. Devlet başkanı olduktan sonra Wagner'i kurdu.

2- Wagner'i kuran ve Prigojin'i ortaya çıkartan Putin'di.

KAHRAMAN OLDULAR

3- Rusya-Ukrayna savaşının uzaması nedeniyle malvarlıklarına yaptırım getirilen, ticari olarak zarar gören oligarkların bir kısmı ve Prigojin Rusya'nın savaşı bir an önce zaferle sonuçlandırması fikrini seslendirmeye başladı. Milli Savunma Bakanı Şoygu ve Putin'i başarısızlıkla suçlamaya başladılar.

4- Putin'in kurduğu sistem Putin'in aleyhine işlemeye başlamıştı.

5- Biz seçim telaşında olduğumuz için pek ilgilenemedik. Ama Putin, haziran ayı içinde Wagner'in düzenli orduya katılması için bir tarih ilan etti.

6- Ukrayna savaşındaki başarıları nedeniyle Rusya'da efsaneleşen Prigojin, Rus ordusunu başarısız buluyordu. Düzenli orduya katılmayı intihar olarak gören Prigojin, isyan etti. İlk başta müthiş başarılıydı. Belarus Devlet Başkanı'nın aracılığıyla Moskova'ya 200 kilometre kala durdurulabildi.

İDAM EDİLMESİ GEREKİYORDU

7- Normalde 24 saate kalmadan Prigojin'in idam edilmesi, Wagner'in dağıtılıp isyancıların idamla yargılanması gerekiyordu. Ama Putin affetti.

8- Putin, karizmasını yerle bir ettikleri halde Ukrayna savaşı sırasında gösterdikleri başarılar nedeniyle Wagner'e ve Prigojin'e dokunursa halkın ayaklanmasından korktu.

9- Peki, Putin bunu unuttu mu? Hayır, hiçbir zaman unutmadı. Tam aksine birinci gündem maddesi yaptı.

SİNYALİ VERMİŞTİ

10- Putin, Wagner isyanından sonra bir röportajında sinyali vermişti.

- Affetmek mümkün müdür sizin için?

- Evet.

- Ama her şeyi değil..

- Affedilemeyen nedir?

- İhanet.

11- Wagner isyanı durdurulduktan sonra ABD eski Başkanı Trump, darbeyi ikinci kez önlemede başarılı olunamayabileceği uyarısında bulunmuştu. Bu, ABD Putin'i devirmek için ikinci bir darbe daha planlıyor yorumlarına yol açmıştı.

PUTİN KAZANDI

12- Putin'in Türkiye ziyareti gündemde olduğu sırada bir yetkili, "Putin ciddi olarak suikast korkusu yaşıyor. Wagner olayıyla birlikte buna bir de darbe korkusu eklendi. Putin gelmeyebilir" diye uyarmıştı.

13- Ya Putin Prigojin'i götürcekti ya da Prigojin Putin'i ortadan kaldıracaktı. Putin elini daha çabuk tuttu. .

14- "İntikam soğuk yenilen bir yemektir" denilmiştir. Putin zamanlamasını ve şeklini kendisinin belirlediği bir sırada düğmeye bastı. Prigojin ve iki yardımcısı ortadan kaldırıldı.

15- Prigojin'in ortadan kaldırılması üzerine, "Devlet ihmal etmez, sadece mühlet verir" sözü yeniden hatırlandı.

KILIÇDAROĞLU HANGİ SÖZÜ VERDİ

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, AK Parti genişletilmiş il başkanları toplantısında, "CHP Genel Başkanı'nın bölücü örgüt uzantılarına neler vaat ettiğini tahmin bile etmek istemiyoruz" dedikten sonra,

“Bazı karanlık noktaların da artık açıklığa kavuşması gerektiğine inanıyoruz. Kandil’deki terör baronlarına acaba neyi vaat ettiniz? Pensilvanya’daki hainlere hangi sözleri verdiniz ki milletin sinir uçları ile oynayarak uçak bileti paylaşıyor? Amerika’daki hamburgercide 8 saat ne konuştunuz” diye sordu.

CUMHURBAŞKANI’NIN KUŞKUSU

Erdoğan Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı. Devletin bütün imkânları elinde. Bu soruları sorduğuna göre elinde bazı bilgiler var. Bundan sonrası Kılıçdaroğlu’nun sorunu. Ya bu sorulara kamuoyunu ikna edici cevaplar verecek ya da bu iddialar bir gölge gibi kendini takip eder.

HDP KENDİ ADAYINI ÇIKARACAKTI

Kılıçdaroğlu’nun Meclis’te HDP’yi ziyareti bitmişti. HDP Eş Genel Başkanları ile ortak açıklama yapmışlar, HDP’nin desteğini cebine koyan Kılıçdaroğlu mutlu bir şekilde HDP’den ayrılmıştı. HDP cumhurbaşkanlığı seçiminde kendi adayını çıkarma kararı almıştı. Selahattin Demirtaş daha sonra itiraf etti, HDP’den cumhurbaşkanı adayı olmak için bastırıyordu. Genel Merkez’in eğilimi kadın adaydan yanaydı. Mücella Yapıcı ve Gültan Kışanak ismi üzerinde duruluyordu. Buna rağmen havanın bir anda değişip Kılıçdaroğlu’na destek kararının çıkması şaşırtıcıydı. Görüşme yeni bitmişti.

PERVİN BULDAN KARŞIYDI

Görüştüğüm CHP’li yetkililerden biri, önce bir soru sordu. “Pervin Buldan’ın yüzünü gördün mü?” dedi. Daha cevap vermeden, “Yüzü asıktı” dedi. Bunun üzerine ben, “Neden asıktı?” diye sordum. “Pervin Buldan, Kılıçdaroğlu’nun adaylığının desteklenmesine karşıydı. HDP’nin kendi adayını çıkarmasını savunuyordu. Nasıl ikna edildi anlamadım” demişti.

SIRRI SAKIK’IN SORUSU

Ardından Sırrı Sakık’tan seçim sürecine damga vuran soru geldi. Sakık, Kılıçdaroğlu’na, “Kapalı kapılar ardında söylenenlerin, kamuoyuna da bunların deklare edilmesi gerekir” diye çağrı yaptı. Kılıçdaroğlu bu çağrıya cevap vermedi. Kandil’den gelen “Cumhuriyet’in yüz yılıyla hesaplaşacağız” diye yapılan meydan okumalara, İmralı’nın kapısını kırıp Öcalan’ı çıkaracağız diye meydan okumalara cevap vermedi. Ama bu sorular onun peşini bırakmadı. Yüzde 2 oy oranı için Ümit Özdağ’a 3 bakanlık ve MİT Başkanlığı’nı veren, yüzde 1 oyu olmayan partilere 39 milletvekili veren Kılıçdaroğlu yüzde 10 oyu olan HDP’ye hangi sözleri verdi? Bu soru Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın bu çıkışıyla artık ciddi bir kuşkuya dönüştü.

ARACI KİM OLDU

1- Kılıçdaroğlu ile Kandil arasında bölgenin önemli bir işadamı aracı oldu mu? Seçimlerden 6 ay önce uzlaşmaya varıldı mı?

PKK'YA OPERASYONLAR

2- Kılıçdaroğlu döneminde CHP, tarihinde ilk kez Irak ve Suriye tezkeresine hayır oyu vermişti. Kılıçdaroğlu, Kandil'e Irak ve Suriye'ye yönelik yurtdışı operasyonu yapılmayacağı güvencesi verdi mi?

KAYYUM SÖZÜ

3- PKK ile ilişkisi tespit edilen HDP'li belediye başkanlarının yerine kayyum atanmıştı. Kılıçdaroğlu, kayyumların alınıp görevden alınan HDP'li belediye başkanlarının görevlerine iade edileceği sözünü verdi mi?

DEMİRTAŞ ÇIKACAK MIYDI

4- Kılıçdaroğlu, Van mitinginde, "Selahattin Demirtaş'ın serbest bırakılmasını istiyorsanız Osman Kavala'nın serbest bırakılmasını istiyorsanız bize katılacaksınız" demişti. Kılıçdaroğlu, başta Selahattin Demirtaş olmak üzere PKK'lıların serbest bırakılması için söz verdi mi? Kılıçdaroğlu, HDP'nin desteği karşılığında Kandil'e hangi sözleri verdi? Açıkla Kılıçdaroğlu.

Esfender KORKMAZ

Zam değil, düzeltme

Yüksek enflasyon dönemlerinde, işçi ve memuru hayat pahalılığı tahribatından korumak ve sosyal problemleri önlemek için çalışanların ücret ve maaşları enflasyona göre düzeltilir.

Genellikle uygulama; **Ücret endekslemesi** veya **Eşel mobil** sistemi yöntemi ile olur. Maaş ve ücretler ya tamamıyla veya önceden belli oranda bir artış yapıp sonradan fark verilerek, fiyat artışlarıyla doğru orantılı artırılır.

Bizde yüksek enflasyon, çeşitli entrikalarla çalışanların aleyhine kullanılıyor.

1.Hükümet zam yaptık diyor, medya da aynı ağızla işçi ve memura şu kadar zam diye yazıyor. Gerçekte ise bu artışlar **zam değil, satın alma gücünü korumak için ücret ve maaşlarda yapılan düzeltmedir. Eğer bu düzeltme üstünde bir artış olursa, o zaman buna zam denilebilir.**

Özellikle hükümet zam sözünü kullanarak, zımnen çalışanları kayırdığını söylemek istiyor. Yani popülizm yapıyor.

Sendikaların uyanık olup, işçi ve memurun sırtından popülizm yapılmasına engel olmaları gerekir. Ne var ki Türkiye’de sendika kalmadı. Siyasi iktidarın sendikasızlaşma politikası gerçekleşti. 2000 yılı öncesi işçilerde sendikalı oranı yüzde 70 iken, şimdi yüzde 14,5’a geriledi. Kamuda çalışanlar ise toplu sözleşme masasına, 3,7 milyon memuru temsilen, 1 milyon üyesi olan tek bir sendika, Memur-Sen oturuyor.

Aslında yüksek enflasyon, ücret ve maaşlarda serap etkisi yapar. Bu nedenle satın alma gücünü gösteren reel maaş ve ücretleri konuşmak gerekir. Faizlerde de aynı şekilde; reel faiz konuşmak gerekir.

2.Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani; "*Ocak 2024’te yüzde 40-45’e yakın bir zam artışı olacak tüm kamu görevlilerimize*" dedi.

Bakan bunu söylerken 2023 yılının son altı ayında, ortaya çıkan yüzde 24,45 enflasyon farkını maaşlara ilave ediyor ve yüzde 15 maaş artışlarını bunun üstünden hesap ediyor. **(124,45 X 1,15 = 143,12)**

Memurun 2023'ten kalan enflasyon farkı alacağını, zam gibi hesaplıyor. Medya da aynı hataya düştü.

3.Bazı medyada; Hükümet son teklifinde 2024 için yüzde 15 artı yüzde 10 toplam yüzde 25 zam teklif etti diye yazdı. Gerçekte ise teklif; 115 (6 ay) + 126,5 (6 ay) olunca, ortalama aylık artış yüzde 25 değil, yüzde 20,75'tir.

4.Her zaman söylüyorum... TÜFE verileri çalışanın maruz kaldığı enflasyonu göstermiyor. Zira TÜFE sepetinde yer alan harcama ağırlıkları zengin ve fakirin harcama sepetlerinin ortalamasıdır. Düşük gelir grupları harcama sepeti içinde fiyatı TÜFE'nin üstünde artan gıdanın ve konutun payı daha yüksektir. Bunun içindir ki, maaş ve ücretlerin TÜFE'ye göre düzeltilmesi, çalışanların cebinden götürüyor.

Bu haksızlıkların önlenmesi için; çalışanlar için "**çalışanlar geçinme endeksi**" hazırlanmalıdır.

Çalışanlar için aile anketi yapılmalı ve bu ankete göre bir harcama sepeti oluşturulmalıdır. Bu sepette gıda ve konut gibi fiyatı daha çok artan harcama ağırlıkları bulunmalıdır.

Bu endeksin TÜİK tarafından hazırlanması, TÜİK'e olan güven kaybı nedeni ile yine sonuç vermeyebilir. Bu nedenle, İstanbul sanayi odası gibi objektif ve saygınlığı olan kurumlar; siyasi amacı olmayan sivil toplum kuruluşları ve tarafsız bilimsel kurumlarda müşahit olarak yer almalıdır.